ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК
щодо проекту Закону про захист рослин

(реєстр. № 4600 від 16.12.2020, н.д. Соломчук Д.В., Мезенцева М.С. та інші)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 03 березня 2021 року (протокол № 64) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Проект Закону, як зазначено в пояснювальній записці до нього, розроблено з метою системного та комплексного перегляду державного регулювання, яке на сьогодні має місце в сфері захисту рослин, сфері обігу і застосування засобів захисту рослин, а також здійснення державного контролю та інших офіційних заходів у зазначених сферах; виконання міжнародних зобов’язань України відповідно до статті 64 Угоди про асоціацію; створення в Україні однакового із ЄС режиму державного регулювання у сфері захисту рослин, сфері обігу і застосування засобів захисту рослин, а також здійснення державного контролю та інших офіційних заходів у зазначених сферах за рахунок імплементації у законодавство України відповідних актів ЄС.

Проектом Закону передбачено:

1) консолідувати закони України «Про захист рослин», «Про карантин рослин» і частину Закону України «Про пестициди та агрохімікати», яка стосується обігу і застосування засобів захисту рослин, в єдиний закон;

2) системне та комплексне вдосконалення законодавства України у сфері захисту рослин на основі вимог законодавства ЄС;

3) реалізувати вимоги статті 64 Угоди про асоціацію в частині сфери захисту рослин, яка передбачає необхідність наближення законодавства України до законодавства ЄС.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфери охорони здоров'я та життя людей, тварин і рослин, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до

законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності aquis ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Метою Глави 4 «Санітарні та фітосанітарні заходи» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію є сприяння здійсненню торгівлі товарами, що охоплюються санітарними та фітосанітарними заходами між Сторонами, забезпечуючи при цьому охорону життя і здоров'я людей, тварин та рослин.

Відповідно до *статті 60 Угоди про асоціацію*, Сторони підтверджують свої права та обов'язки, взяті відповідно до Угоди про застосування санітарних і фітосанітарних заходів (далі – Угода СФЗ).

Приписами статті 2 Угоди СФЗ встановлено, що члени мають право вживати санітарних і фітосанітарних заходів, необхідних для захисту життя чи здоров'я людини, тварин чи рослин, за умови, що такі заходи не суперечать положенням цієї Угоди.

Запропонована законопроектом редакція визначення «належний рівень фітосанітарного захисту» узгоджується з визначенням наведеним в Угоді СФЗ.

Сфера дії Закону та цілі фітосанітарних заходів (стаття 2 законопроекту) узгоджується зі статтею 3 Угоди СФЗ.

Визнання еквівалентності фітосанітарних заходів, що здійснюються в іншій державі (стаття 96 законопроекту) відповідає умовам наведеним в статтях 4 та 5 Угоди СФЗ.

Згідно з положеннями *статті 64 Угоди про асоціацію*, Україна має наблизити своє законодавство про санітарні та фітосанітарні заходи щодо охорони тварин до законодавства ЄС, як це визначено у Додатку V до цієї Угоди. Сторони співробітничають з питань наближення законодавства та можливостей підвищення потенціалу.

Положення законопроекту ґрунтуються, зокрема, на вимогах таких актів і керівних документів:

1. Міжнародні стандарти з фітосанітарних заходів (далі - МСФЗ);

2. Регламент Європейського Парламенту та Ради 1107/2009 від 21 жовтня 2009 року про розміщення на ринку засобів захисту рослин, що припиняє дію Директив Ради 79/117/ЄЕС та 91/414/ЄС (в тій частині, яка стосується вимог до

обігу засобів захисту рослин) (OJ L 309, 24.11.2009, p. 1–50) (далі – Регламент 1107/2009);

3. Регламент Європейського Парламенту та Ради 2016/2031 від 26 жовтня 2016 року про заходи захисту від шкідників рослин, що вносить зміни до Регламенту 228/2013, 652/2014 та 1143/2014 Європейського Парламенту та Ради і скасовує Директиви Ради 69/464/ЄЕС, 74/647/ЄЕС, 93/85/ЄЕС, 98/57/ЄК, 2000/29/ЄК, 2006/91/ЄК і 2007/33/ЄК (OJ L 317, 23.11.2016, p. 4–104) (далі – Регламент 2016/2031);

4. Регламент Європейського Парламенту та Ради 2017/625 від 15 березня 2017 року про офіційні контрольні перевірки та іншу офіційну діяльність, спрямовану на забезпечення застосування законодавства щодо харчових продуктів, норм щодо забезпечення здоров'я і добробуту тварин, здоров'я рослин і засобів захисту рослин (OJ L 95, 7.4.2017, p. 1–142) (далі Регламент – 2017/625);

5. Директива Європейського Парламенту та Ради 2009/128/ЄС від 21 жовтня 2009 року, якою встановлюються правові основи для діяльності Співтовариства з метою досягнення екологічно стійкого застосування пестицидів (OJ L 309, 24.11.2009, p. 71–86) (далі – Директива 2009/128).

Визначення понять «акліматизація», «аналіз фітосанітарного ризику», «боротьба», «вантаж», «виробнича ділянка, вільна від шкідливих організмів», «візуальна перевірка», «вільна зона», «дерев'яний пакувальний матеріал», «діагностика», «додаткова декларація», «зараження», «інспектування», «карантин», «карантинна (демаркована) зона», «карантинний шкідливий організм», «місце виробництва, вільне від шкідливих організмів», «моніторинг», «обстеження», «період вегетації», «проникнення», «регульований некарантинний шкідливий організм», «регульований шкідливий організм», «стримання», «фітосанітарна процедура», «фітосанітарний ризик», «фітосанітарний сертифікат», «фітосанітарний стан», «фумігація» узгоджуються з наведеними відповідними визначеннями МСФЗ № 5 «Глосарій фітосанітарних термінів».

Положення законопроекту щодо карантинних станцій та ізольованих об'єктів для утримання (стаття 43) відповідають МСФЗ № 34 «Створення та експлуатація карантинних станцій».

Вимоги до ввезення (пересилання) вантажів з рослинами, продуктами рослинного походження та іншими об'єктами на митну територію України (стаття 70 законопроекту) в частині супроводження таких вантажів оригіналами фітосанітарних сертифікатів відповідають МСФЗ №12 «Вказівки щодо фітосанітарних сертифікатів».

Особливості здійснення фітосанітарного контролю дерев'яного пакувального матеріалу, що ввозиться в Україну (стаття 71 законопроекту) узгоджуються з МСФЗ № 15 «Вказівки щодо регулювання дерев'яного пакувального матеріалу в міжнародній торгівлі».

Положення статті 76 законопроекту щодо тимчасових фітосанітарних заходів щодо ввезення рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів на митну територію України узгоджуються з п. 5.1.6.4 МСФЗ № 20 «Вказівки щодо фітосанітарної системи регламентації імпорту».

Визнання еквівалентності фітосанітарних заходів, що здійснюються в іншій державі (стаття 96 законопроекту) відповідає МСФЗ № 24 «Вказівки з встановлення та визнання еквівалентності фітосанітарних заходів».

Запропонована законопроектом редакція визначення понять «виробник», «довкілля», «належна практика захисту рослин», «розміщення на ринку» - узгоджуються з наведеними в Регламенті 1107/2009 визначеннями.

Положеннями статті 54 законопроекту про зберігання інформації, облік та звітність щодо засобів захисту рослин враховано положення статті 67 Регламенту 1107/2009.

Заходи у випадку виявлення порушення вимог законодавства про захист рослин (стаття 99 законопроекту) та відповідальність операторів ринку за порушення вимог законодавства про захист рослин (стаття 100 законопроекту) кореспондуються з положеннями статті 72 Регламенту 1107/2009.

Наведена законопроектом редакція визначення понять «інші об'єкти», «карантинна станція», «кінцевий споживач», «код простежуваності», «ліквідація», «локалізація», «обробка», «професійний оператор», «рослини», «ступінь зараження», «товарна одиниця», «фітосанітарний захід», «шкідливий організм» - узгоджуються з наведеними в Регламенті 2016/2031 визначеннями.

Разом з тим, визначення поняття «продукти рослинного походження» потребує доопрацювання, у зв'язку з наданими в пункті (2) статті 2 Регламенту 2016/2031 критеріїв віднесення деревини до продуктів рослинного походження.

Статті законопроекту 12, 13, 45, 46, 47, 62-64, 71, 76 щодо: особливостей доступу до відомостей державних реєстрів у сфері захисту рослин; осіб, які підлягають обов'язковій державній реєстрації; заходів у випадку підозри зараження регульованим шкідливим організмом; локалізації та ліквідації карантинних шкідливих організмів України; карантинних (демаркованих) зон; паспортів рослин; забезпечення простежуваності рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів; особливостей здійснення фітосанітарного контролю дерев'яного пакувального матеріалу, що ввозиться в Україну; тимчасових фітосанітарних заходів щодо ввезення рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів на митну територію України узгоджуються з відповідними положеннями статей 68, 65, 14, 17, 18, 83, 84, 69, 70, 43, 49 Регламенту 2016/2031.

Положеннями частини третьої статті 44 законопроекту визначено, що невідкладне інформування професійних операторів, передбачене частиною першою цієї статті, здійснюється компетентним органом шляхом розміщення відповідної інформації на своєму офіційному веб-сайті. Разом з тим, положеннями статті 11 Регламенту 2016/2031, також передбачено, що

сповіщення Комісії та інших держав-членів про карантинних у Союзі шкідливих організмів відбувається через електронну систему сповіщення, зазначену у статті 103 Регламенту 2016/2031. Комісія створює електронну систему для внесення державами-членами сповіщень. Така система повинна бути під'єднана до IMSOC (Integrated Management System for Official Controls) і бути сумісною з нею.

Запропонована законопроектом редакція визначення понять «державний контроль», «документальна перевірка», «затримання», «інші офіційні заходи», «компетентний орган», «компетентний орган іншої держави», «небезпека», «оператор ринку», «перевірка відповідності», «товар», «фізична перевірка», узгоджується з положеннями статті 2 та 3 Регламенту 2017/625.

Вимоги до посадових осіб компетентного органу (стаття 19 законопроекту) не суперечать положенням статті 5 та розділу I Додатку II до Регламенту 2017/625.

Обов'язки операторів ринку (стаття 21 законопроекту) відповідають положенням статті 15 Регламенту 2017/625.

Положення статей 25-27 законопроекту щодо уповноважених лабораторій, референс-лабораторій діагностики, аудиту уповноважених лабораторій узгоджуються з відповідними положеннями статей 37, 100, 39 Регламенту 2017/625.

Частиною десятою статті 67 законопроекту визначено, що компетентний орган оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті перелік призначених в Україні прикордонних інспекційних постів та обов'язкову інформацію щодо них. Таке положення враховує положення статей 59 та 60 Регламенту 2017/625.

Положення статей 88 та 89 законопроекту щодо планування державного контролю не суперечить вимогам статей 131-136 Регламенту 2017/625.

Стаття 90 законопроекту щодо забезпечення прозорості та щорічний звіт про виконання довгострокового та щорічного планів державного контролю узгоджується з положеннями статті 11 Регламенту 2017/625.

Фінансування державного контролю та інших офіційних заходів (стаття 92 законопроекту) узгоджується з положеннями статті 78 Регламенту 2017/625.

Порядок визначення розміру плати за здійснення компетентним органом державного контролю та інших офіційних заходів, а також надання адміністративних та інших послуг (стаття 94 законопроекту) відповідає положенням статей 82 та 85 Регламенту 2017/625.

Положення стаття 99 законопроекту щодо заходів у випадку виявлення порушення вимог законодавства про захист рослин не суперечать статті 139 Регламенту 2017/625.

Наведена законопроектом редакція визначення понять «дистриб'ютор», «інтегрована система захисту рослин», «консультант», «нехімічні методи захисту рослин», «професійний користувач» - відповідає положенням статті 3 Директиви 2009/128.

Положення статті 35 законопроекту щодо національного плану дій - не суперечить положенням статей 4 та 10 Директиви 2009/128.

Порядок поширення знань про засоби захисту рослин та наслідки їх застосування (стаття 36 законопроекту) узгоджується з положеннями статті 7 Директиви 2009/128.

Положення законопроекту щодо безпечного поводження із засобами захисту рослин (стаття 52); розміщення засобів захисту рослин на ринку (стаття 53) – не суперечить відповідним положенням статей 5 та 6 Директиви 2009/128.

Порядок внесення засобів захисту рослин з повітря (стаття 58 законопроекту) узгоджується з положеннями статті 9 Директиви 2009/128.

Положення законопроекту про спеціальні заходи для захисту поверхневих і підземних вод та питної води (стаття 60), технічного огляд обладнання для застосування засобів захисту рослин (стаття 61) не суперечать відповідним положенням статей 11, 8 та Додатку II Директиви 2009/128.

Заходи у випадку виявлення порушення вимог законодавства про захист рослин (стаття 99 законопроекту) узгоджується з положеннями статті 17 Директиви 2009/128.

З огляду на зазначене, проект Закону за своєю метою **не суперечить** міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, **але потребує доопрацювання,** з метою приведення у відповідність до положень Регламенту 2016/2031, зокрема, в частині функціонування електронної системи сповіщення.

Голова Комітету **І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ**

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач:Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2021/87477 від 11.03.2021
420288